

COM'ON
EUROPE

Az európai ifjúsági
részvételi költségvetés

FEHÉR KÖNYVE

TARTALOMJEGYZÉK

A. KONTEXTUS	4
MI A FEHÉR KÖNYV?	5
MI A COM'ON EUROPE?	5
AZ EURÓPAI IFJÚSÁGI FŐVÁROSOK HÁLÓZATA (NETWORK OF EUROPEAN YOUTH CAPITALS)	6
Vízió, filozófia	6
Misszió	7
Célok	7
B. ELMÉLETI MEGALAPOZÁS	8
MIÉRT SZÜLETETT MEG EZ A FEHÉR KÖNYV?	9
A TEMATIKUS IFJÚSÁGI PROGRAMOK KONTEXTUSA:	
AZ EURÓPAI IFJÚSÁGI FŐVÁROSOK CÍM	9
FIATALBARÁT VÁROSOK EURÓPÁBAN	10
MI A RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS?	11
ÁLTALÁNOS MEGHATÁROZÁS	11
A RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS TÖRTÉNETE	12
MELYEK AZ ÁLTALÁBAN VETT RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS (RK) ÉS AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS (IRK) KÖZÖTTI FŐ KÜLÖNBSEGEK?	12
C. VÍZIÓ ÉS ÉRTÉKAJÁNLAT EURÓPA SZÁMÁRA	14
MI AZ ÉRTÉKAJÁNLAT AZ EURÓPAI VÁROSOK SZÁMÁRA?	15
MI AZ ÉRTÉKAJÁNLAT AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS EURÓPA SZÁMÁRA?	15
MI AZ ÉRTÉKAJÁNLAT AZ EU, EEA TAGÁLLAMOK ÉS PARTNERÁLLAMOK SZÁMÁRA?	15
MI AZ ÉRTÉKAJÁNLAT A VILÁG SZÁMÁRA?	16
D. AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉSI MECHANIZMUSOK LÉTREHOZÁSA ÉS KIDOLGOZÁSA A GYAKORLATBAN .	17
MIÉRT ELSŐSORBAN HELYI FOLYAMAT EZ?	18
AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS ÖSSZEHANGOLÁSA MEGLÉVŐ STRATÉGIAI KERETEKSEL ÉS MÁS VÁROSI FOLYAMATOKKAL	18
MIKOR ÉRDEMES ELINDÍTANI EGY IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉST? .	19
KIK AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉSI FOLYAMAT HELYI SZEREPLŐI? MELYEK AZ ALAPVETŐ ELEMEI?	19

Három Kulcsfontosságú Szereplő: Támogatók, Kezdeményezők És Döntéshozók	19
A Negyedik Kulcselem: Maga Az Irk Folyamata	20
Az ifjúsági részvételi költségvetés anyagi erőforrásai	20
Kezdeményezők És Kezdeményezések, Mint Az Irk Folyamat Részei	20
Döntéshozók	21
Földrajzi Behatárolás	22
Az Önkormányzat	22
Az Ifjúsági Civil Szféra	22
Facilitátorok (Vagy Mentorok)	23
Az IRK Egyéb Mozgatórugói	24
AZ ÁLTALÁNOS RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS ÉS AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS PROJEKTMENEDZSMENTI CIKLUSA . .	24
Előkészületek: A Keret Megalkotása	24
Lebonyolítás: A Kezdeményezések Kiválasztása.	25
A Kezdeményezések Gyakorlatba Ültetésének Utánkövetése	26
Az Egyenlő Hozzáférhetőség Elve	26
Kommunikáció	27
A Sikeres IRK Elengedhetetlen Tényezői	27
MENNYIBE KERÜL EGY IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS?	29
KI FINANSzíROZHAT EGY RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉSI FOLYAMATOT?	29
Mekkora Egy Ideális IRK Folyamat?	29
Milyen Anyagi Jellemű Menedzsmenti Tényezőket Érdemes Figyelembe Venni?	29
Közvetve Vagy Közvetlenül Támogassuk A Kezdeményezéseket?.	30
E. MILYEN HATÁSA LEHET AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉSNEK? 31	31
HELYI SZINTŰ HATÁS	32
REGIONÁLIS/ORSZÁGOS HATÁS	34
EURÓPAI SZINTŰ HATÁS	35
GLOBÁLIS HATÁS	35

A. KONTEXTUS

MI A FEHÉR KÖNYV?

A Fehér könyv egy irányadó jelentés vagy útmutató, amely röviden tájékoztatja az olvasókat egy összetett kérdéstről, és bemutatja a kibocsátó testület meglátását a témában. Célja, hogy segítse az olvasókat egy kérdés megértésében, a probléma megoldásában vagy a döntés meghozatalában.

Az Ifjúsági Részvételi Költségvetés Európai Fehér Könyve egy keretdokumentum a COM'ON Europe – Ifjúsági Részvételi Költségvetés című stratégiai kezdeményezés kontextusában.

WHAT IS COM'ON EUROPE?

A **COM'ON Europe célkitűzése** egy olyan, európai városok használatára szánt, az ifjúsági részvételi költségvetés alkalmazását tárgyaló nyílt keretrendszer megalkotása, amelynek célcsoportját a fiatalok képezik, nem csak mint kezdeményezők és alkotók, hanem mint döntéshozók. Célja továbbá olyan városok közötti együttműködési platformot létrehozni, amelyek már életbe léptettek hasonló folyamatokat, vagy tervezik azt. A projekt ezeket a célokat 2019 júniusáig tervezi elérni.

A **COM'ON Europe általános célja**, hogy hozzájáruljon a fiatalok aktív részvételéhez közösségeikben, helyi szintű részvételi költségvetési mechanizmusok segítségével. A projekt hozzájárul a fiatalok kreativitásához, vállalkozási és közösségfejlesztési kedvének fellendítéséhez; biztonságos környezetet biztosít kis léptékű kezdeményezések megtervezéséhez és javasolásához; támogatást biztosít önkormányzatok és más támogatók által, valamint a helyi közösségeket bízza meg a döntéshozattal arról, hogy helyi kezdeményezéseket találják támogatásra érdemesnek ebben a folyamatban.

Specifikus célok:

- C1: világos, általános keret megalkotása annak érdekében, hogy növelje a polgári részvételt a fiatalok körében, nekik célzott részvételi költségvetéseken keresztül. A városi környezetben élő fiatalokat célozza, a keret pedig elméleti és gyakorlati elemeket is tartalmaz, illetve összeköti az európai közpolitikákat a helyi szintű gyakorlatba ültetéssel.
- C2: olyan környezet biztosítása fiatalok és helyhatóságok számára, amelyek bizalmon, segítségnyújtáson alapulnak, könnyen hozzáférhetők és a részvételt szorgalmazzák (döntés, szavazás), valamint a fiatalok megszólítása, kreativitásuk ösztönzése, amelyet a városok életminőségének javítására fordíthatnak (ötlet, kezdeményezés).
- C3: arra ösztönözni más városokat, hogy hasonló részvételi folyamatokat kezdeményezzenek és megerősítsék az európai városok (különösen az Európai Ifjúsági Fővárosok Hálózatában aktív városok) együttműködését az Ifjúsági Részvételi Költségvetés Európai Platformja és az Európai

Ifjúság Részvételi Jegyzék, valamint szabadon hozzáférhető módszertan és eszköztár létrehozásán keresztül (hálózat, keret).

A COM'ON Europe két tényezőt, az ifjúsági részvételt és a részvételi költségvetést kapcsolja össze, ezáltal egyedi, eredeti program. Megtartja a részvételi költségvetés alapelvét (közpénzről való döntési folyamat), ugyanakkor kétoldalú platformot biztosít akár szervezetekben tevékenykedő, akár informálisan csoportosuló fiatalok számára. Ez a módszer lehetőséget ad rejtett energiák felszínre hozatalához, amelyek hozzájárulnak a városi közösségek életének alakításához.

A projekt minden partnere vagy viselte, vagy viselni fogja az Európa Ifjúsági Fővárosa címet: Torino 2010-ben, Braga 2012-ben, Maribor 2013-ban, Thessaloniki 2014-ben, Kolozsvár 2015-ben, Várna 2017-ben volt, Cascais pedig 2018-ban lesz ifjúsági főváros. A partnerek aktív tagok az Európa Ifjúsági Fővárosa Hálózatban és mindegyikük EU-tagállamban található.

A COM'ON Europe egy általános elméleti keretet biztosít, amelyet hét európai város konkrét ifjúsági részvételi költségvetési példája erősít meg. A keretet a következők alkotják:

- **Módszertan:** Ifjúsági Részvételi Költségvetés Európai Fehér Könyve
- **Eszköztár** az ifjúsági részvételi folyamatok és közösségi döntéshozás számára
- **Facilitátor-csoport,** amelynek tagjai specifikus készségekkel és kompetenciákkal rendelkeznek a fiatalok megszólításához
- **Helyi akciótervek** a partnervárosokban ifjúsági részvételi költségvetési folyamatokhoz 2019 során
- **Ifjúsági Részvételi Költségvetés Európai** Platformja az Ifjúsági Részvételi Központ és az Európai Ifjúsági Részvételi Jegyzék keretében

AZ EURÓPAI IFJÚSÁGI FŐVÁROSOK HÁLÓZATA (NETWORK OF EUROPEAN YOUTH CAPITALS)

VÍZIÓ, FILOZÓFIA

Az Európai Ifjúsági Fővárosok Hálózata egy olyan Európát képzel el, amelyben a városok és metropolisz övezetek elkötelezettek az ifjúság irányába, az ifjúságpolitika pedig szerves része a helyi és regionális fejlesztéseknek, részvételi folyamatoknak és a döntéshozatalnak.

A Hálózat meglátása szerint az ifjúsági részvétel, a fiatalok egyenlő esélyei és az ifjúsági struktúrák fenntarthatósága mind mozgatórugói a közép- és hosszútávú városfejlesztésnek, és kulcsszerepet játszanak a város és a régió összes lakosának életminőségében.

B. ELMÉLETI MEGALAPOZÁS

MIÉRT SZÜLETETT MEG EZ A FEHÉR KÖNYV?

Az Ifjúsági Részvételi Költségvetés Európai Fehér Könyve számos olyan tényező kontextusában születik, amelyek kiemelik relevanciáját, mint a fiatalság szerepe a városfejlesztésben, a városi szintű tematikus ifjúsági programok és az európai fiatalbarát városok koncepciója.

A FIATALSÁG SZEREPE A VÁROSFEJLESZTÉSben

Az európai városok folyamatosan kihívásokkal szembesülnek a jövőjüket és a lakosság dinamikáját tekintve. Manapság a lakosok az életminőséget fontosabbnak tartják a gazdasági fejlődésnél, amely több tényezőtől áll, mint a pusztán jólét. Az általában vett jó életminőséget olyan tényezők teszik ki, mint az okosvárosok, zöld városok, szennyezés, biztonságérzet, regionális és globális kapcsolatok. A fiatalság sajátos korcsoportként másképpen viselkedik, másképpen kapcsolódik a városhoz, igényeik pedig folyamatosan másképpen alakulnak, mint más kor- vagy társadalmi csoportoké.

Továbbá ez a korcsoport teszi leggyorsabban magáévá az új technológiákat, így a fiatalság és a digitalizáció egyre inkább összefonódik, a technológiai innovációk többségét ez a generáció validálja először. Nem utolsósorban ha idesoroljuk a társadalmi innovációt is, azt a következtetést vonhatjuk le, hogy minden jobbitás ezekben a folyamatokban, legyenek azok technikaiak vagy egyébek, nagy hatással lehetnek egy teljes városi társadalmi ökoszisztémára.

Mindez hatást gyakorol a városi élet és városfejlesztés minden aspektusára. A fiatalok igényei és az ezek kielégítésére tett javaslatok nemcsak a célzott ifjúsági stratégiákban vagy általános tervek ifjúságról szóló fejezeteiben kellene, hogy tükröződjene, hanem bármilyen jövőbeli fejlesztés horizontális eleme kellene, hogy legyenek. Továbbmenve, egy város önmagáról alkotott hosszútávú víziójával csak a jövőbeli generációk figyelembe vételével lehet foglalkozni, mivel ők lesznek a vízió gyakorlatba ültetésének kemény magja 20-30 éven belül. Enélkül a vízió nem lesz valószerű.

A TEMATIKUS IFJÚSÁGI PROGRAMOK KONTEXTUSA: AZ EURÓPAI IFJÚSÁGI FŐVÁROSA CÍM

Az európai fővárosi címek reneszánszukat élik, ugyanakkor a városoknak egy alapvető szükségletét biztosítják: egy adott tevékenységi terület megerősítését, amely általánosan hatással van a városra. A legelismertebb Európa Kulturális Fővárosa cím mellett olyan más címek, mint az Európa Sportfővárosa,

körében, hogy úgy érezzék, birtokolják a várost és annak lakónegyedeit. Ebből a szempontból a fiatalabb generáció ismét másképpen viselkedik és másképpen szocializálódik, mint az idősebb generációk. A birtoklástudat kialakításának módszerei tehát ismét különbözők kellene, hogy legyenek.

Ebben az értelemben az ifjúsági részvételi költségvetési folyamatok hasznos eszközök lehetnek. A COM'ON Europe kezdeményezés és jelen fehér könyv célja éppen az, hogy kiszélesítse azon eszközök és módszerek skáláját, amelyek által egy város kapcsolatba léphet a fiatalokkal és bevonhatja őket a jövő közös kialakításába.

MI A RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS?

ÁLTALÁNOS MEGHATÁROZÁS

A részvételi költségvetés (RK) egy demokratikus vita- és döntési folyamat, valamint egyfajta részvételi demokrácia, amelyben az átlagember dönt arról, hogy hogyan költsek el a városi költségvetés egy részét. A részvételi költségvetés lehetővé teszi, hogy a lakosság azonosítson, megvitasson és prioritizáljon közpénzből támogatásra kerülő projekteket, és felhatalmazza őket arra, hogy valós döntés hozzanak a pénz elköltésének módjáról.

A RK folyamatokat jellemzően úgy alkotják meg, hogy bevonják azokat is, akik általában kimaradnak a közösségi szerepvállalás hagyományos módszereiből, mint az alacsony jövedelmű lakosok, a városban nem állandó lakhellyel élők és a fiatalok. Egy Brazíliában készült, nyolc várost felölelő átfogó esettanulmány, amely a részvételi költségvetés sikereit és kudarcait vizsgálta, arra a következtetésre jutott, hogy a RK eredménye gyakran a közpénz igazságosabb elköltése, nagyobb vezetőségi átláthatóság és számonkérhetőség, megnövekedett részvétel (főleg a marginalizált vagy szegényebb lakosok körében) és demokratikus tanulás volt.

A részvételi költségvetés (RK) általában hét alapvető lépésből áll:

- a közösségi vezetők meghatározzák a prioritásokat költségek és befektetés szempontjából és kiválasztják azokat, akik felé delegálják ezt a költségvetést (kezdeményezők, kezdeményezési formák, döntéshozók);
- utóbbiak konkrét javaslatokat tesznek a költségvetés elköltésére, szakértők segítségével (kezdeményezések);
- a közösség szavaz arról, hogy melyik javaslatokat támogatja és szeretné finanszírozni;
- a város vagy a kezdeményezők egy másik irányító testülete gyakorlatba ülteti a megszavazott javaslatokat
- a város vagy más adományozó intézmény finanszírozza a gyakorlatba ültetést.

A RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS TÖRTÉNETE

“From its inception in Brazil in the late 1980s, részvételi költségvetés has now been instituted in over 1500 cities worldwide. We rely on science studies for a fundamental insight: it is not enough to simply speak of “diffusion” while forgetting the way that the circulation and translation of an idea fundamentally transform it (Latour 1987). In this case, the travel itself has made RK into an attractive and politically malleable device by reducing and simplifying it to a set of procedures for the democratization of demand-making. The relationship of those procedures to the administrative machinery is ambiguous, but fundamentally important for the eventual impact of részvételi költségvetés in any one context”.¹

MELYEK AZ ÁLTALÁBAN VETT RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS (RK) ÉS AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS (IRK) KÖZÖTTI FŐ KÜLÖNBSÉGEK?

Valószínűleg ez a legfontosabb kérdés. Az általában vett részvételi költségvetési folyamatok (RK) és az ifjúsági részvételi költségvetés (IRK) közötti lehetséges fő különbségeket a következőképpen foglalhatjuk össze:

- Az IRK-ben a kezdeményezéseket azok ültetik gyakorlatba, akik javasolták őket. Akár egyének, akár informális, akár formális csoportok, akár ifjúsági szervezetek a kezdeményezők, ugyanők fogják gyakorlatba ültetni a kezdeményezést, ha azt megszavazzák, miközben az IRK mechanizmusa segítséget nyújthat a gyakorlatba ültetésben és a népszerűsítésben.
- Egy IRK-ben a fiatalok egy meghatározott csoportja (kor szerint, iskola szerint, vagy más, a fiatalságon kívül meghatározott tényező szerint) javasolja a kezdeményezéseket.
- Egy IRK folyamat költségvetése általában sokkal kisebb, és nem feltételez infrastrukturális befektetéseket, főleg amiatt, hogy egy adott kezdeményezés költségvetése is alacsony, néhány száz vagy ezer eurónyi (vagy hasonló összeg helyi valutában kifejezve).

¹ Ganuza, Ernesto and Baiocchi, Gianpaolo (2012) “The Power of Ambiguity: How részvételi költségvetés Travels the Globe,” *Journal of Public Deliberation*: Vol. 8 : Iss. 2 , Article 8. Available at: <https://www.publicdeliberation.net/jpd/vol8/iss2/art8>

C. VÍZIÓ ÉS ERTEKAJÁNLAT, EUROPA SZÁMÁRA

MI AZ ÉRTÉKAJÁNLAT AZ EURÓPAI VÁROSOK SZÁMÁRA?

Az európai városok számára az értékajánlat egy keretdokumentum, amelyet irányelvek és eszközök, egy támogatói platform, egy facilitátori csoport, egy sor alkalmazott és feljavított gyakorlati példa és egy erőforrásközpont erősít meg. Ezek célja demokratikus folyamatok elindítása, amely a fiataloknak a városi élet minden aspektusában való aktív részvételét szorgalmazza.

Az európai városok számára az értékajánlat annak egy módja, hogy folyamatosan kapcsolatban legyenek a fiatal generációkkal, ismerjék azok szükségleteit és igényeit, valamint a fiatalok hozzájárulását saját és társaik életminőségéhez.

Az európai városok számára az értékajánlat egy társadalmi innovációt szorgalmazó keret, amelyben a szervezetek, közintézmények és cégek gondolkodásmódja egy olyan ökoszisztéma felé közelít, amely lehetővé teszi a fiatalok számára, hogy megvalósítsák önmagukat, és ebben segíti, támogatja, bátorítja őket, miközben engedi őket saját útjukat járni.

MI AZ ÉRTÉKAJÁNLAT AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS EURÓPA SZÁMÁRA?

Az Európai Unió számára az értékajánlat egy olyan keret, amely támogatja a fiatalok aktív részvételét a városok és metropolisz övezetek életminőségének javításában. Ez az alapja egy olyan valószerű jövőképnek, amelyben a fiatalok alkotóelemei és mozgatórugói az európai városoknak és Európának, miközben sajátjuknak érzik az egész folyamatot.

MI AZ ÉRTÉKAJÁNLAT AZ EU, EEA TAGÁLLAMOK ÉS PARTNERÁLLAMAIK SZÁMÁRA?

Az európai Unió, az Európai Gazdasági Térség és az EU partnerállamai számára a z értékajánlat egy gyakorlati példa, amely alapját képezheti a fiatalok bátorítását és a részvételi demokráciát szorgalmazó országos közpolitikáknak és programoknak.

Az EU, az EEA és partnerállamai számára az értékajánlat annak egy módja, hogy bátorító, proaktív módon szólítsák meg a fiataljaikat, felelősebbé tegyék őket, növeljék vállalkozási kedvüket és segítsenek nekik olyan aktív polgárokká válni, akik kiemelt érdeklődéssel kezelik országuk problémáit.

D. AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉSI MECHANIZMUSOK LÉTREHOZÁSA ÉS KIDOLGOZÁSA A GYAKORLATBAN

Akár már létezik ifjúsági részvételi költségvetés (IRK) egy adott városban vagy helyi közösségben, akár csak ezután kerül megszervezésre, egy sor tényezőt figyelembe kell venni a tervezés előtt: szereplőket, projektmenedzsmenti aspektusokat, időzítést.

MIÉRT ELSŐSORBAN HELYI FOLYAMAT EZ?

Annak ellenére, hogy a világon először Portugáliában országos szintű részvételi költségvetési folyamatot indítottak el 2017-ben, a RK általában helyi szinteken, és főleg városokban szokott létrejönni. A szubszidiaritás elve (az irányítást a legkisebb, legalsóbb szinten levő vagy legkevésbé centralizált entitásnak ítélő elv) alapján a helyi költségvetés elköltéséről az ebben leginkább érintett szereplők kell döntsenek. Bár a döntéseket elsősorban a választott helyi vezető testület hozza, amelynek legitimitását a választók biztosítják a helyhatósági választásokon, a költségvetés egy részéről való döntést éppen ezen legitimitás forrására, vagyis a lakosságra ruházhatják át.

AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS ÖSSZEHANGOLÁSA MEGLÉVŐ STRATÉGIAI KERETEKSEL ÉS MÁS VÁROSI FOLYAMATOKKAL

A részvételi költségvetés mindig egy tágabb kontextusban kell, hogy létezzen. A városi szintű általános vagy fiatalokat célzó stratégiák jó keretet biztosítanak azoknak a prioritásoknak, amelyeket egy IRK folyamatnak is szem előtt kell tartania. Ez nemcsak bizonyos infrastrukturális befektetésekre igaz, hanem tágabb társadalmi célokra és prioritásokra is. Szintén érdemes figyelembe venni a regionális, országos és európai szintű prioritásokat és stratégiai dokumentumokat, de ezek nem szabad, hogy meghatározók legyenek, inkább előirányzók a helyi prioritásokat kiegészítve.

Amennyiben egyidőben léteznek, egy IRK és egy általános RK folyamat között mindig érdemes különleges kapcsolatot és interakciót fenntartani. Mint említettük, egy IRK folyamat jelentősen különbözik egy általános RK-tól. Ha a kettőt egyidejűleg szervezik meg, ez jelentősen hozzájárul a döntéshozók és a lakosság közötti interakció növeléséhez. Mi több, egy IRK folyamat akkor is tud eredményes lenni, ha általánosabb, hagyományosabb interaktív módszerek, mint a közzviták vagy strukturált párbeszédok már nem működnek. Egy jól megalkotott IRK képes felszínre hozni a fiatalokban levő potenciált, akkor is, amikor más eszközök csődöt mondanak.

Vannak olyan esetek, amikor egy általános RK folyamat nem volt képes ugyanúgy megmozgatni a fiatalokat, mint más korcsoportokat. Ilyen helyzetekben egy kiegészítő IRK folyamat jobban felkeltheti a fiatalok érdeklődését, sarkallhatja a részvételüket olyan témákban, amelyek közvetlenül érintik őket, de más olyan problémákban is, amelyeket az általános RK felvetett.

MIKOR ÉRDEMES ELINDÍTANI EGY IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉST?

Minden, egy IRK folyamat elindításáról szóló döntést tágabb helyzetelemzésnek kell megelőznie. Olyan aspektusokat kell figyelembe venni, mint a földrajzi határok vagy fiatalok speciális kategóriái. Akkor érdemes elindítani egy IRK folyamatot, ha ez az elemzés kimutatja, hogy van lehetőség a fiatalok megerősítésére általa, valamint a fiatalok részéről is mutatkozik igény a közösségi akciókban való részvételre. Viszont egy folyamat elindításának nem kellene függnie egy város pillanatnyi fejlődési vagy hanyatlási állapotától. Egy IRK bármikor pozitív hatással lehet, amennyiben aktuális kihívásokkal foglalkozik, miközben figyelembe veszi a regionális, országos, európai vagy akár globális tényezőket.

KIK AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉSI FOLYAMAT HELYI SZEREPLŐI? MELYEK AZ ALAPVETŐ ELEMEI?

Egy ifjúsági részvételi költségvetés számos releváns szereplőt von be. Némelyikük kulcsfontosságú maga a folyamat létrejöttében, mások hozzáadott értéket képviselnek az eredményekben és a hatásban.

HÁROM KULCSFONTOSÁGÚ SZEREPLŐ: TÁMOGATÓK, KEZDEMÉNYEZŐK ÉS DÖNTÉSHOZÓK

Annak érdekében, hogy egy részvételi költségvetési folyamat megtörténhessen, három kulcsfontosságú aspektusról kell beszélnünk.

Először is ott van a költségvetés: valakinek anyagilag támogatnia kell a folyamatot. Másodsorban szükség van kezdeményezőkre, akik lehetnek egyének, csoportok vagy szervezetek, akik adott formátumban és kontextusban ötleteket, terveket javasolnak. Harmadsorban szükség van egy döntéshozó testületre, amely széleskörű hozzáférést biztosít vagy a teljes lakosságnak, vagy különleges kategóriáknak, aszerint, hogy a szabályzat mit állapít meg. Ezen három szereplő bármelyikének hiánya lehetetlenné teszi a részvételi költségvetés lebonyolítását.

A NEGYEDIK KULCSELEM: MAGA AZ IRK FOLYAMATA

Mindhárom alapvető elemnek egy személyre szabott ifjúsági részvételi költségvetési folyamat mechanizmusán keresztül kell összekapcsolódnia. Ez a mechanizmus egy alapszabályzaton keresztül ölt testet, amelyet más dokumentumok, irányelvek, technikai platformok, menedzsmenti és kommunikációs folyamatok és humán erőforrások egészítenek ki; utóbbiak elősegítik az egyének vagy csoportok részvételét a folyamatban. Ez a mechanizmus figyelembe veszi a nyilvános döntéseket egy RK kidolgozásával kapcsolatban, a RK-ekre érvényes, Európa- és világszerte elfogadott alapelveket és más, olyan helyi közpolitikákat és stratégiákat, amelyek helyi szinten lesznek hatással az ifjúsággal kapcsolatos ügyekre. A mechanizmusnak ugyanakkor egy szélesebb körű, releváns érintett felekkel folytatott konzultáció eredményének kell lennie.

AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS ANYAGI ERŐFORRÁSAI

A közpénzek nem minden esetben képezik a részvételi költségvetés anyagi forrásait. Arra is van lehetőség, hogy magánadományozó csoportok vagy egy sor egyéni adományozó támogassa anyagilag a folyamatot. Nem utolsósorban a magán- és a nyilvános szektor, valamint közösségi adományozók együttes erőfeszítéséből szülessen meg a támogatás. Az esetek többségében azonban egy RK vagy egy IRK folyamatot egy önkormányzat támogat a helyi költségvetésből, egy jogi határozat által, vagy pedig egy direkt erre a célra előirányzott alapból történik, amelyet egy közigazgatási szervezet, de nem az önkormányzat ítél oda.

KEZDEMÉNYEZŐK ÉS KEZDEMÉNYEZÉSEK, MINT AZ IRK FOLYAMAT RÉSZEI

A potenciális kezdeményezők és kezdeményezések meghatározása kiemelkedő fontosságú minden IRK folyamatban. Ezen két tényező meghatározása lesz a legnagyobb hatással a mozgósításban.

Az erről születő döntésben az IRK lebonyolítójának figyelembe kell vennie, milyen jellegű eredményeket és hatásokat akar a folyamat elérni. Ha a cél az egyéni részvétel és vállalkozási kedv erősítése, akkor a kezdeményezőknek magánszemélyeknek kell lenniük. Viszont ha a cél az asszociativitás növelése, a passzív szocializáció aktív részvételbe való fordítása, akkor indokolt formális vagy informális csoportokat tekinteni kezdeményezőknak. Továbbá egy IRK maga is hozzájárul az asszociativitás növeléséhez, azáltal, hogy összekapcsolja az egyéneket hozzájuk hasonló érdeklődőkkel, így magán a folyamaton belül is kialakulhatnak informális csoportok. Egy másik opció meglévő csoportok bevonása, mint például osztályközösségek vagy hivatalosan bejegyzett ifjúsági civil szervezetek. Bármelyiket is válasszuk, nagyon fontos, hogy a kezdeményező meghatározása világos legyen a szabályzatban, annak érdekében, hogy elkerüljük az esetleges eligibilitási félreértéseket.

A kezdeményezés meghatározása szintén kiemelkedő fontosságú. Bármely lebonyolítónak figyelembe kell vennie néhány kulcsfontosságú tényezőt. A kezdeményezések típusa határozza meg azt, hogy a lebonyolítók vagy az adományozók hogyan képzelik a kezdeményezések hatását a célcsoportra. Egy másik megfontolandó tényező a földrajzi behatároltság. Nem utolsósorban az egy kezdeményezés támogatására fordított összeg is meghatározza a kezdeményezések egyszerűségét vagy összetettségét. Például ha egy projekt támogatására megítélt összeg felső határa 1000 euró, akkor kis léptékű kezdeményezések fognak születni, ha viszont 10 ezer euró, akkor komplexebbek. Ugyanez a plafon fogja meghatározni azt, hogy a gyakorlatba ültetés megvalósítható-e egyénileg vagy csoportra van szükség.

DÖNTÉSHOZÓK

Minden RK folyamat esetében további kulcskérdés, hogy ki dönt a benyújtott kezdeményezésekről vagy ötletekről. Ugyanez a helyzet az IRK folyamatokkal is. Több lehetőség van: egyes modellekben a kezdeményezésekről csak fiatalok döntenek, és ezt a csoportot tovább lehet szűkíteni pl. konkrét korosztály, tevékenység vagy lakhely szerint; más modellekben egy város teljes lakossága dönt a kezdeményezésekről.

Érdemes figyelembe venni a 18 év alattiak részvételét is. Először is több országban a 16 évesek már választójoggal rendelkező polgárok. Viszont ennél fiatalabbakat is bevonhatunk egy IRK folyamatba, ha figyelembe vesszük azt, hogy a közösségi médiafelületek általában 13 éves kortól engedélyezik a regisztrációt. Bármilyen döntés születne, ezt minden egyes esetben a célok és prioritások kontextusában kell meghozni.

Egy másik tényező a döntéshozatal módja. Választhatjuk a hagyományos papír alapú szavazási rendszert, de nem szabad szem elől téveszteni, hogy a fiatalok interakciója sok esetben online zajlik, és ennek hatása egyre csak nő. Így bármilyen online megoldás nagyobb mértékű részvételt eredményezhet, mint a hagyományos módszerek. Abban az esetben, ha a kezdeményezések és a szavazók specifikus csoportból kerülnek ki, pl. egy iskolából, akkor a szavazást iskolai tevékenységek keretében is le lehet bonyolítani.

FÖLDRAJZI BEHATÁROLÁS

Nem utolsósorban, bármilyen IRK esetében szükség van a földrajzi behatárolásra, annak meghatározására, hogy hol fog zajlani a folyamat. A leggyakoribb egy város területe, de meghatározhatunk egy adott lakónegyedet vagy metropolisz övezetet a város prioritásaitól és specifikus szükségleteitől függően. A földrajzi behatároláskor figyelembe kell venni a szubszidiaritás elvét is.

IGAZGATÓ TESTÜLET

Minden IRK folyamatnak kell rendelkeznie egy igazgató testülettel. Ennek összetételére számos lehetőség van. A legnyilvánvalóbb az, hogy maguk az

FACILITÁTOROK (VAGY MENTOROK)

Minden társadalmi interakció végül is személyes kapcsolat. Mivel az IRK sikerének egyik kulcsfontosságú tényezője a bizalom, a facilitátorok jelentősen segíthetik ezt a részvételi folyamatot. De mi a facilitátorok (vagy mentorok) csoportja? Alapvetően olyan emberek csoportja (lehetőleg fiatalok és ifjúsági dolgozók), akik már rendelkeznek fiatalokkal vagy fiatalok csoportjával történő közvetlen kommunikációs tapasztalatokkal, vagy most sajátítják ezt el. A folyamatban az a szerepük, hogy könnyen érthető információkat szolgáltatassanak az IRK-ról, a folyamathoz való hozzáférés lehetőségéről a fiatalok számára. A facilitátor alapvető szerepet játszik abban is, hogy segíti a kezdeményezőket egy eredeti ötlet kidolgozásában, és hogy azt az eljárási szabályzat követelményeinek megfelelően egy konkrét kezdeményezéssé alakítsák. Egy facilitátor abban is segítheti és taníthatja a fiatalokat, hogy hogyan használjanak különféle kommunikációs csatornákat, köztük a közösségi médiát ötleteik népszerűsítésére. Nem utolsósorban egy facilitátor támogathatja is a kezdeményezőket a kezdeményezés gyakorlatba ültetésében. Egy facilitátor olyan mint egy mentor, segít, irányít bárkit, aki csak igényli. A facilitátorok vagy mentorok csoportja az egyik legfontosabb eszköz a fiatalok bevonásához, megszólításához.

MÉDIA ÉS KÖZÖSSÉGI MÉDIA

A statisztikák szerint a fiatalok alig fogyasztanak hagyományos médiát. Ennek ellenére a helyi tömegtájékoztató eszközök hatását nem szabad alábecsülni. A sajtó helyi képviselői kulcsszerepet játszanak abban, hogy az IRK-t minden korosztállyal és társadalmi csoporttal megismertessék. Különösen akkor segíthet a sajtó a folyamat legitimizálásában, amikor hagyományos módon folyik a szavazás. A sajtóérdeklődés egyik "mellékhatása", hogy az újságírók is jobban megismerik a részvételi demokrácia pozitív hatásait.

AZ IRK EGYÉB MOZGATÓRUGÓI

Egy város ökoszisztémája további, az IRK folyamatban szerepet játszó, eddig nem említett tényezőket tartalmaz. Iskolák, egyetemek, magáncégek és ezek hálózatai, fiatalokat érintő hatáskörökkel rendelkező helyi közintézmények, kulturális terek és központok, valamint közismert, ifjúsági munkát végző civil szervezetek mind-mind hozzájárulhatnak egy IRK sikeréhez. A igazgató testületre tartozik, hogy megtalálja a legmegfelelőbb partnereket egy adott IRK-hez, az ebben a fehér könyvben bemutatott jellemzőktől függően.

AZ ÁLTALÁNOS RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS ÉS AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS PROJEKTMENEDZSMENTI CIKLUSA

ELŐKÉSZÜLETEK: A KERET MEGALKOTÁSA

A procedura meghatározása a legfontosabb dokumentum minden részvételi költségvetés esetében, ez tartalmazza a teljes keretet a bejelentéstől a végső elszámolásig. Ez írja le az összes lépést és technikai részleteket szolgáltat a teljes projektciklusban.

Az eljárási szabályzat nem az egyetlen hivatalos dokumentum, Az anyagi támogatás forrásától függetlenül egy hivatalos határozat kell, hogy elindítsa a folyamatot egy városban. Amennyiben az önkormányzat a támogató, a támogatásról vagy egy IRK folyamat megszervezésének szándékáról a határozatot a nyilvános elindítás előtt kell meghozni.

Az eljárási szabályzat az, amely meghatározza a folyamatot, de a lebonyolítást egy sor eszköz támogatja, amelyeket a tervezési fázisban határozzunk meg. Különböző úrlapok, irányelvek, ismertető szövegek, egy egyedi brand és vizuális identitás mind ahhoz járul hozzá, hogy a részvételi költségvetési folyamat könnyen azonosítható és hozzáférhető legyen. Amennyiben a folyamat bármelyik szakasza online zajlik, az ehhez tartozó platformot időben kell elkészíteni és tesztelni.

Az eljárási szabályzat megalkotását egy részletes elemzésnek kell megelőznie arról, hogy mikor és hogyan lenne megfelelő elindítani egy IRK folyamatot. Ez az elemzés adja az alapot az indokláshoz is, amely elmagyarázza, miért születik meg, folytatódik vagy fejlesztődik tovább egy IRK.

LEBONYOLÍTÁS: A KEZDEMÉNYEZÉSEK KIVÁLASZTÁSA

A kezdeményező ösztönzése, kezdeményezések megszületése és a döntésnek a közösség felé delegálása a legfontosabb elemei bármely részvételi költségvetésnek. A lebonyolítás lépései a következők:

- **CÉLCSOPORTOK INFORMÁLÁSA:** az első lépés a célcsoport tájékoztatása a részvételi folyamatról, annak szakaszairól és mindenről, amiről tudniuk érdemes. Az informálást széles körben kell végezni, minden lehetséges kommunikációs csatornán. Fontos kiemelni, hogy a sajtón és a közösségi médián keresztüli tájékoztatást személyes találkozókkal érdemes kiegészíteni. Iskolai találkozók, közvetlen interakció a fiatalokkal megszokott környezetben kiemelkedő

fontosságú. Az is sokat ad hozzá a folyamathoz, és segít az üzenetek vírusszerű terjedésében, ha az érdekelt felek közösen vesznek részt a tervezési folyamatban.

- **KONZULTÁCIÓ A CÉLCSOPORTTAL:** a tájékoztatás után következő konzultációs időszak lehetőséget biztosít arra, hogy közvetlenül értesüljünk a szükségletekről, hiányokról és hogy ezekre milyen megoldásokat tudnak kínálni a fiatalok különféle kezdeményezések, események, szolgáltatások vagy közterek újragondolása által. Ez a szakasz nagyon fontos a megfelelő gondolkodásmód kialakításában is, ami a későbbi szakaszokat illeti, amikor az elméleti javaslatokból a fiatalok aktív bevonása lesz. A konzultációt egy sor eszközzel, technikával, online vagy offline lehet lebonyolítani. Ebben a szakaszban megerősödik a facilitátorok vagy mentorok szerepe.
- **KEZDEMÉNYEZŐK BEVONÁSA:** ebben a szakaszban aktiválódnak a szabályzat által meghatározott kezdeményezők és kezdeményezéseket javasolnak. Egyfajta hagyományos regisztrálása a kezdeményezőknek, akár online, akár offline zajlik. ez a szakasz arról is szól, hogy az IRK iránti passzív érdeklődést aktív részvételbe fordítjuk, és ahol a beszélgetések és elméleti viták konkrét javaslatokká formálódnak. Ugyanakkor a részvétel felelősséggé alakulása is, mivel a kezdeményező fiatalok azt is felvállalják, hogy gyakorlatba ültetik a javaslataikat, amennyiben a nagyközönség jó lehetőségnek tartja a kezdeményezéseiket az adott földrajzi terület számára (város, lakónegyed, iskola, stb.)
- **EGYÜTTMŰKÖDÉS A LEGJOBB KEZDEMÉNYEZÉSEK JAVASLÁSÁRA:** ez a lépés az addicionalitás kialakítására és a kezdeményezések iránti általános nyitottságra összpontosít. A folyamat facilitálhatja a kapcsolatot különféle kezdeményezések és kezdeményező csoportok között, segíthet közös elemeket azonosítani és együtt jobb megoldásokat kínálni a fiatalok vagy az egész közösség számára. Ebben a szakaszban társadalmilag még jobban beágyazott kezdeményezések születhetnek, amelyek szélesebb elismerésnek örvendhetnek. A kapcsolódó kezdeményezések növelik esélyüket arra, hogy szavazatokat gyűjtsenek a felhatalmazási szakaszban.
- **AZ EMBEREK FELHATALMAZÁSA:** az utolsó szakasz a végső döntés nagyközönségre bízásáról szól. A nagyközönség, mint döntéshozó ekkor fejezi ki véleményét a fiatalok által javasolt kezdeményezésekkel kapcsolatban. A nagyközönségnek formátumtól függetlenül széles hozzáférhetőséget kell biztosítani a szavazási módszerekről és a kezdeményezésekről szóló információkhoz. A részvételi költségvetésben a szavazási folyamat hosszabb ideig, 2-3 hétig vagy akár egy hónapig tart.

Ezek a lépések nem feltétlen egymás után következnek, viszont nagyon fontos, hogy rendelkezünk egy világos ütemtervvel, amelyet széles körben ismertetünk is. A igazgató testület ugyanakkor különböző időtartamokat határozhat meg és más-más hangsúlyt fektethet az egyes szakaszokra. Némely IRK folyamat nem viszi végig a célcsoportokat az összes lépésen. Nem utolsósorban,

fiatal kezdeményezőket és a szavazókat célozza. A fő szabályokat az eljárási szabályzat fekteti le, viszont ezt könnyen érhető, egyszerű üzenetek és irányelvek formájában kell kommunikálni, hogy a célcsoport megértse, hogyan vehet részt az egyes szakaszokban. Egy minőségi, lehetőség szerint fiatalos vizuális ideintitás közelebb viszi a programot a fiatalokhoz, pozitív reakciót vált ki belőlük, de más korcsoportokból vagy kategóriákból is. További intézményes kommunikációt főleg intézményes hálózatokon keresztül lehet folytatni, amelyben részletesebb információkat szolgáltatunk a folyamat összetettebb rétegeiről.

A SIKERES IRK ELENEDHETETLEN TÉNYEZŐI

Néhány elengedhetetlen tényező nélkül az ifjúsági részvételi költségvetés nem lesz sikeres. Ezek a következők:

- **BIZALOMÉPÍTÉS:** az IRK leginkább arról szól, hogy bizalmat építünk egy innovatív folyamat iránt, amelynek célja további részvételi interakciós formákat bevinni a közösségekbe. A társadalomnak az intézményekbe és az egyénekbe vetett megnövekedett bizalma nagyobb nyitottságot, bizalmat jelent új kezdeményezések és javaslatok iránt minden területen. Végsősoron ez a bizalom alapozza meg az alulról építkező társadalmi innovációhoz szükséges közhangulatot, de a fentről kezdeményezetthez is. Bizalom nélkül egy IRK kudarcot vall és tovább szegregálhatja a közösséget, és nagyobb bizalmatlanságot fog eredményezni főleg azzal kapcsolatban, hogy a fiatalok képesek pozitív változásokat előidézni a társadalomban.
- **BIRTOKLÁSÉRZET:** nem létezik sikeres IRK a több szinten megjelenő birtoklásérzet nélkül. Egy IRK akkor válik aktív és elfogadott folyamattá, amikor a fiatalok azt érzik, hogy minden, amit alkottak és megvalósítottak, az övék is, miközben hozzáadott értéket is jelentenek az általuk megcélzott mikroközösség és a teljes városi ökoszisztéma számára. A fiatalok még motiváltabbak lesznek, ha az ötleteiket és terveiket megvalósíthatják, s ebben támogatást kapnak. Továbbá a nagyközönség körében is létrejön a birtoklásérzet, ha azt látják, hogy a választásukat, döntésüket tiszteletben tartják és figyelembe veszik ilyen jellegű részvételi folyamatokban.
- **KÜLÖNBÖZŐ TÁRSADALMI SZEREPLŐK BEVONÁSA:** nagyon fontos hangsúlyozni, hogy az IRK nem csak a fiatalokról szól, bár elsősorban az ő szükségleteiket célozza. Egy IRK ennél sokkal több, különböző generációkat köt össze, interdiszciplináris, különböző ágazatokon átívelő, és kapcsolatba hoz egymással olyan embereket, akik általában nem interakcionálnak egymással. Az IRK egy módja a város vérkeringésének felpozícionálásának, a részvétel növelésének és a vállalkozói szellem, aktív hozzáállás szorgalmazásának a teljes városi társadalomban, egyéneken és szervezeteken keresztül. Ha nem sikerül különböző területeket bevonni, az IRK nem éri el a várt hatást és kiterjedést a teljes körülhatárolt földrajzi területen.

- **LEGITIMITÁS MEGALAPOZÁSA A NAGYKÖZÖNSÉG SZÉLESKÖRŰ RÉSZVÉTELE ÁLTAL:** bármely döntéshozatali folyamatot akkor fogad el a közösség, ha egy szintén elfogadott legitimitástól ered. egy IRK esetében a legitimitást a nagyszámú szavazatok, a különböző szakaszokban kimutatható magas részvétel adja. Ez a szám bizonyítja, hogy a döntés a célcsoport nagyrészeének akaratát jelenti, és hogy az adományozó – főleg, ha az önkormányzat tölti be ezt a szerepet – elfogadja ezt a döntést, gyakorlatilag a lakosság akaratát. A legitimitás hiánya általános bizalmatlansághoz vezet a részvételi folyamatokkal szemben, ez pedig azt eredményezheti, hogy a lakosság elveszíti a kapcsolatot általános közérdekű témákkal.
- **A TÁMOGATOTT KEZDEMÉNYEZÉSEK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK UTÁNKÖVETÉSE ÉS KOMMUNIKÁCIÓJA:** miközben egy IRK legfontosabb része az anyagi támogatásokról való döntés, azt is fontos kiemelni, hogy ez a döntés hogyan valósul meg a gyakorlatban. Ebben az esetben kiemelkedően fontos tájékoztatni a végső döntésben részt vevő embereket arról, hogy a döntésük hogyan öltött testet a megvalósított kezdeményezésekben. A igazgató testület ezirányú tevékenységei hosszútávú elismertséget fognak biztosítani egy IRK számára: megismételhető lesz, vagy kiterjeszhető más társadalmi- vagy korcsoportokra, lakónegyedekre vagy egy adott városról metropolisz övezetre. A megfelelő disszemináció további jótékony hatással bír, mint az adományozók vagy más kulcsszereplők széles körű elfogadása. Ez ugyanakkor megalapozza a fiatalok, magán- és közs szereplők, mint partnerek nagyobb fokú részvételét további kiadásokban. A hozzáférhető eredmények hiánya a fölöslegesség érzetét keltheti.

MENNYIBE KERÜL EGY IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS?

KI FINANSzíROZHAT EGY RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉSI FOLYAMATOT?

Tévhit, hogy egy részvételi költségvetés csak köz költségvetésről, elsősorban helyi költségvetés elköltéséről dönthet. Mint a neve is mutatja, a részvételi költségvetés lényege, hogy egyfajta költségvetésről való döntés történik, részvételi módon. Bármelyik közigazgatási (helyi, regionális, országos, európai) vagy bármely magánvállalat vagy dönthet úgy, hogy a nagyközönségre bízta a döntést anyagi támogatásokról. Továbbá magánszemélyek számára is nyitott a lehetőség, hogy létrehozzanak egy anyagi alapot, amelynek sorsáról nem ők maguk döntenek, hanem szélesebb körű csoportokat vonnak be a döntéshozatalba. Az egyetlen fontos aspektus az, hogy bárki is legyen az anyagi támogató, ne ő maga döntsön arról, hogy mit támogatnak és mit nem az adott alapból.

MEKKORA EGY IDEÁLIS IRK FOLYAMAT?

Nem beszélünk ideális méretről. A igazgató testület a következőket kell figyelembe vennie: hány kezdeményezés kerüljön támogatásra? Milyen volumenűek legyenek ezek a kezdeményezések? A legjobb válasz ezekre egy kezdeményezésre szánt összeg felső határának meghatározása.

Megközelíthetjük a kérdést egy már odaítélt költségvetés irányából is. Ebben az esetben össze kell vetni a teljes költségvetést a támogatandó kezdeményezések legkisebb számával, illetve a menedzsmenti költségekkel. Ezek együttes vizsgálata fogja megadni a felső határértéket.

Az egymás után több évben megszervezett IRK folyamatok esetében a igazgató testület már ismerheti a helyi szintű dinamikát, és a korábbi tapasztalatok alapján módosíthatja, javíthatja a folyamatot.

MILYEN ANYAGI JELLEGŰ MENEDZSMENTI TÉNYEZŐKET ÉRDEMES FIGYELEMBE VENNI?

Egy IRK folyamat összköltségvetése mindig magasabb, mint a kezdeményezések támogatására szánt összeg. Ahhoz, hogy a részvételi költségvetés eredményes legyen, a igazgató testület fel kell, hogy vállalja a megfelelő menedzsmentet, monitoringot és kommunikációt. Ezért a menedzsmenti terv elkészítésekor figyelembe kell venni, hogy milyen technikai és emberi erőforrásokra van szükség a teljes projektciklusban.

A teljesség igénye nélkül a következőket érdemes figyelembe venni egy IRK költségvetésének elkészítésekor:

- a menedzsment általános HR költségei, ideértve az adományozók felé történő elszámolást is
- a népszerűsítés, informálás és a fiatalok facilitálásának általános HR költségei
- a kiválasztott kezdeményezések utánkövetésének és támogatásának általános HR és technikai költségei
- általános kommunikációs és disszeminációs költségek a teljes projektciklus alatt
- a projekt koordinálásának technikai költségei (információszoftár és opcionálisan a kezdeményezések benyújtásának és a szavazásnak online lebonyolítása)
- a támogatásra kerülő kezdeményezések támogatásának technikai költségei

KÖZVETVE VAGY KÖZVETLENÜL TÁMOGASSUK A KEZDEMÉNYEZÉSEKET?

Ezt több irányból lehet megközelíteni. Elsősorban azt kell eldönteni, hogy a kezdeményezések megvalósítására közvetve vagy közvetlenül utaljuk az anyagi forrásokat.

E. Milyen hatása lehet az ifjúsági részvételi költségvetésnek?

- **Számonkérhetőbb és átláthatóbb döntéshozatal:** maga az IRK folyamat megnöveli a helyi döntéshozók döntéseire fordított figyelmet. Ugyanakkor ez a döntéshozók számára is jók, akiknek lehetőségük nyílik kapcsolatba kerülni a lakossággal a választási kampányokon kívül is, az IRK esetében pedig konkrétan a fiatalokkal való kapcsolatteremtésre.
- **Vitakultúra és partnerség-, valamint birtoklásérzet a fiatalok körében:** a fiatalok aktív bevonása a vitákba és a közös döntéshozatalba legmegfelelőbb módon akkor történik, ha magas szinten magukénak érzik ezt. Egy IRK folyamatban ott rejlik a birtoklásérzet, a fiatalok saját ötleteiket javasolják, és érzik, hogy miközben a sajátjuk, hozzá is ad a közösség életéhez. Így az „enyém” a „mienké” válik, miközben egyik alkotóelemét sem veszíti el. Mi több, amikor egyes csoportok közösen szerveznek kezdeményezéseket, összeolvasztják a sajátjaikat, az együttműködés és partnerség kultúrája is fejlődik, és megerősödik a közös megoldások érzete is. Vita, megbeszélések által erősebb lesz a közösségi tulajdon is.
- **Fenntartható döntések és közpolitikák, megnövekedett ismertség és elismertség a közpolitikák iránt a fiatalok körében:** a sikeresen lebonyolított IRK folyamatok megalapozzák a megnövekedett érdeklődést a fiatalok körében más döntések és őket érintő közpolitikák iránt, valamint a város szempontjából releváns egyéb témák iránt. Egyszerre teszi lehetővé a közpolitikák és közérdekű témák iránti érdeklődés kiszélesedést és a fiatalok felhatalmazását arra, hogy más döntéshozatali folyamatokban is részt vegyenek, pl. általános részvételi költségvetésekben vagy helyi, regionális, országos és európai választásokon.
- **Kollaboratív közösségfejlesztés:** ez a hatás nem jelentkezik azonnal, viszont a képviseleti közösségfejlesztést kollaboratív közösségfejlesztés egészíti ki, amely által a döntések egy részét a lakosságra ruházzák át. Ha a fiatalok ezen folyamat részeinek érzik magukat, további késztetést éreznek az iránt, hogy otthon maradjanak és hozzájáruljanak saját városuk fejlesztéséhez, miközben azt érzik, hogy otthon maradhatnak és a város is törődik velük.

REGIONÁLIS/ORSZÁGOS HATÁS

A helyi szintű ifjúsági részvételi költségvetés regionális és országos szinten is kifejtheti hatását. Regionális szinten nagyobb kohéziót ösztönöz a regionális fejlesztési stratégiák kidolgozásában és alkalmazásában, különösképpen a városi regeneráció és az életminőség tekintetében. Továbbá az IRK-k adott metropolisz övezeti problémákkal is felvetnek, amelyek esetén a város és a környező települések együttesen foglalkozhatnak olyan témákkal, mint például a fiatalok mobilitása és hozzáférésük a közszolgáltatásokhoz. Az IRK jól feltérképezi a szükségleteket, amelyeket metropolisz övezeti vagy regionális szinten lehet hatékonyabb módon megoldani.

Egy IRK országos hatását főleg az országos közpolitikákra való befolyásában lehet megállapítani. A fiatalság az országok hatásköre az Európai Unióban, ezért a legfontosabb közpolitikák országos szinten születnek. A helyi és az országos közötti hatás a kölcsönösségen alapulhat, a helyi tapasztalatok betekintést és nyers adatokat szolgáltatnak a fiatalok aktív részvételével kapcsolatban, míg az országos közpolitikák kereteket, irányelveket és eszközöket szolgáltatnak ahhoz, hogy még több városban létrejöhessenek hasonló folyamatok.

EURÓPAI SZINTŰ HATÁS

Az esetben, ha sok európai városban indulnak be ifjúsági részvételi költségvetési folyamatok, ez hozzájárulhat a részvételi demokrácia, mint a fiatalok európai szintű mozgósításának megerősítéséhez. Meggyőzi őket arról, hogy hangjukat meghallják, hogy valós mondanivalójuk van Európa jövőjével kapcsolatban, és ezt aktív módon kifejezhetik. Az IRK azonban ennél is többet nyújthat: az egyéb korosztályokba tartozók gondolkodásmódját is megváltoztathatja, jelentősen javulni fog a fiatalok innovációs, társadalom-megváltoztató erejébe vetett bizalom. Megszünteti az azirányú félelmet, hogy a jövő generációja nem képes saját kezébe venni a kezdeményezéseket, és erről az idősebb generációknak kell gondoskodnia.

Az Európai Unión belül a nagyszámú ifjúsági részvételi költségvetési folyamat jelentős adatmennyiséget fog szolgáltatni, valamint visszajelzést arról, hogy a fiatalok hogyan látják saját szükségleteiket és mit tennének az európai lakosság életminőségének javításáért. Az Európai Unió jó példát mutathat az egész világnak azzal kapcsolatban, hogy hogyan reagál, adaptál, javít és innovál közpolitikákat ezen szükségletek alapján, nem csak ifjúsági téren, hanem minden területen, mivel ezek mind a kontinens jövőjét jelentik.

GLOBÁLIS HATÁS

A világ minden részén megszervezett ifjúsági részvételi költségvetés azt fogja eredményezni, hogy a fiatalok és városaik organikusabban élnek majd együtt. Az IRK olyan csatornákat létesít, amelyeken keresztül valós időben lehet hozzáférni a fiatalok folyamatosan változó szükségleteihez. Egy IRK két nagyon fontos, a fiatalokkal kapcsolatos tényezőt azonosít be: szükségleteiket és vágyaikat. Az első a stratégiák és akciótervek meghatározására van hatással, nemcsak helyi, hanem globális szinten, ugyanis egyszerre figyelhetjük meg ezen szükségletek specifikus és általános jellegét. A második tényező reális adatokat nyújt arról, hogy a fiatal generációk hogyan vehetnek aktívan részt a társadalmi innovációs folyamatokban világszerte. Azt mutatja meg, ahogyan a globális társadalom a fiatalokra tekint, illetve hogyan látják a fiatalok a társadalom egészét.

F. TERVEZD MEG AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉST A SAJÁT VÁROSODBAN!

Készült a COM'ON Europe, European Platform of Participatory Budgeting for Youth című program keretében az Erasmus+ program KA2, Stratégiai partnerségek az ifjúságügy területén támogatásával

Készült az Európai Ifjúsági Fővárosok Hálózatának keretében.

Programkoordinátor:

PONT Csoport (PONT Group), Kolozsvár, Románia

Partnerek:

Citta di Torino, Olaszország
Fundação Bracara Augusta, Braga, Portugália
Mladinski kulturni center, Maribor, Szlovénia
UNESCO Youth Club Thessaloniki, Thessaloniki, Görögország
Association "Varna European Youth Capital", Várna, Bulgária
Camara Municipal de Cascais, Cascais, Portugália

Közreműködött:

Farkas András, Andrei Popescu, André Dantas, Babis Papaioannou, Carlos Santos, Claudia Fernando, Mauro Capella, Miguel Narciso, Mircho Hristov, Nina Roškar, Oana Almășan, Szokolay Örs, Kisgyörgy Réka, Sergey Petrov és Željko Milovanović

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Jelen publikációban megjelent szövegek a szerzők véleményét fejezik ki, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Bizottság álláspontját. Az Európai Bizottság nem tehető felelőssé az itt publikált információk bárminemű felhasználásáért.

